

**Pisma, pisma procesowe
oraz orzeczenia z zakresu
postępowania egzekucyjnego,
klauzulowego i zabezpieczającego
z objaśnieniami i wzorami
do pobrania**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I

Postępowanie zabezpieczające

Rozdział 1

Wnioski o udzielenie
zabezpieczenia

1. Wniosek o wszczęcie postępowania zabezpieczającego składany przed wytoczeniem powództwa

Dnia 202... r.
(miejscowość)

Sąd Rejonowy w^a
Wydział Gospodarczy
.....
(adres właściwego sądu)

Uprawniony^b: „A” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w, wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS, NIP:
adres poczty elektronicznej:
zastępowana przez radców prawnych: **adres e-mail:**
adres do doręczeń:

Obowiązany^c: „B” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w, wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS, NIP:

Wartość przedmiotu zabezpieczenia: zł

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia^{d, m}

Działając w imieniu mojego Mocodawcy, na mocy pełnomocnictwa, którego uwierzytelnioną kopię przedkładałam w załączeniu do akt sprawy, na podstawie przepisu art. 730 § 1 w zw. z § 2 zd. 1 ustawy z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm., dalej w skrócie określanej jako KPC)^e niniejszym:

I. Wnoszę o udzielenie zabezpieczenia^f powództwa o negatywne ustalenie^g, że Uprawniony nie jest zobowiązany do zapłaty na rzecz Obowiązanego kwoty zł dotyczącej roszczeń Obowiązanego o zapłatę kosztów zastępczego usunięcia rzekomych wad robót wykonanych na podstawie zawartej pomiędzy Uprawnionym a Obowiązanym umowy Nr (pn. „Zaprojektowanie i wybudowanie ścieżki rowerowej”).

II. Stosownie do dyspozycji przepisu art. 736 § 1 pkt 1 (zgodnie z którym Uprawniony powinien określić sposób zabezpieczenia)^h w zw. z przepisem art. 755 § 1 pkt 1 KPCⁱ, wnoszę o udzielenie zabezpieczenia powództwa o negatywne ustalenie, o którym mowa w punkcie poprzedzającym, poprzez wydanie postanowienia:

1) nakazującego Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji, Nr KRS
– wstrzymania się z dokonaniem zapłaty^j na żądanie i na rzecz Obowiązane-
go kwoty dotyczącej roszczeń Obowiązane-
go o zapłatę kosztów zastępczego
usunięcia rzekomych wad, objętej Gwarancją dobrego wykonania umowy
i należytego usunięcia wad i usterek Nr

2) zakazanie (*non facere*) Obowiązanemu^l wystąpienia do Towarzystwa Ubez-
pieczeń i Reasekuracji z żądaniem zapłaty kwoty dotyczącej roszczeń Obo-
wiązanego o zapłatę kosztów zastępczego usunięcia rzekomych wad, objętej
Gwarancją dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek

– do czasu uprawnomocnienia się orzeczenia w postępowaniu o negatywne ustale-
nie, że Uprawniony nie jest zobowiązany do zapłaty na rzecz Obowiązane-
go kwoty zł dotyczącej roszczeń Obowiązane-
go o zapłatę kosztów zastępczego
usunięcia rzekomych wad, objętej Gwarancją dobrego wykonania umowy i nale-
żytego usunięcia wad i usterek.

Wskazane powyżej w pkt 1 i 2 sposoby zabezpieczenia powództwa wynikają z dys-
pozycji przepisu art. 755 § 1 pkt 1 KPC, zgodnie z którym, jeżeli przedmiotem
zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne^j, sąd udziela zabezpieczenia w taki
sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposo-
bów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności
sąd może unormować prawa i obowiązki stron na czas trwania postępowania.
Jak wynika zaś ze wskazania w punkcie I niniejszego wniosku, przedmiotem po-
wództwa, o którego zabezpieczenie wnosi Uprawniony, jest ustalenie nieistnienia
obowiązku świadczenia przez Uprawnionego na rzecz Obowiązane-
go.

Jednocześnie wskazuję, iż postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia podmiotowi
Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji powinno być doręczone na adres głównej
siedziby Towarzystwa, tj.^k.

III. Celem uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających niniejszy wniosek^l
oraz podstawy do udzielenia zabezpieczenia, wnoszę o przeprowadzenie nastę-
pujących dowodów:

– z dokumentów urzędowych, tj.:

- a) wydruku ze strony internetowej Centralnej Informacji KRS, odpowia-
jącego odpisowi aktualnemu KRS Towarzystwa Ubezpieczeń i Reaseku-
racji – na potwierdzenie danych Gwaranta;
- b) odpisu pełnego KRS Uprawnionego – na fakt posiadania statusu przed-
siębiorcy oraz prawidłowej reprezentacji Uprawnionego;
- c) potwierdzeń przelewów – na okoliczność uregulowania wynagrodzenia
Wykonawcy przez Zamawiającego;

– z dokumentów prywatnych, tj.:

- a) umowy Nr z dnia 20... r. wraz z aneksem Nr 1
– na fakt powstania stosunku zobowiązaniowego, daty jego zawarcia i je-
go treści pomiędzy Uprawnionym a Obowiązanym;

- b) gwarancji dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek Nr – na fakt udzielenia gwarancji oraz jej treści, przedmiotu, który gwarancja zabezpiecza, górnej granicy kwotowej odpowiedzialności Gwaranta;
 - c) protokołu z dnia r. – na fakt dokonania przeglądu wykonanych prac, daty dokonania przeglądu, treści protokołu, terminu wyznaczonego do dokonania napraw, wyłączenia spod obowiązku napraw odcinków, na których wykonywano prace kanalizacyjne, możliwości pisemnego wypowiedzenia się Wykonawcy odnośnie do treści protokołu;
 - d) pisma Uprawnionego z dnia r. z dowodem nadania – na fakt stosunkowania się Wykonawcy do treści protokołu przeglądu wykonanych prac, treści pisma, braku istnienia wad, braku podstaw do zwywania do naprawy wad;
 - e) pisma Obowiązanego z dnia r. – na fakt wezwania Uprawnionego do zapłaty kwoty zł, zagrożenia uruchomienia wypłaty z gwarancji dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek, braku wykonania prac zastępczych, których dotyczy wezwanie;
 - f) pisma Uprawnionego z dnia r. – na fakt stanowiska Uprawnionego odnośnie do doręczanego mu wezwania do zapłaty, na brak podstaw do kierowania wobec Uprawnionego roszczenia o zapłatę kwoty zł;
 - g) wezwania do zapłaty z dnia – na fakt wezwania Wykonawcy przez Zamawiającego do zapłaty kwoty zł tytułem kosztów rzekomego zastępczego usunięcia rzekomych wad, wskazania przez Zamawiającego, że zastępcze wykonanie dopiero zostanie zlecone oraz że wykonane prace zastępcze zostaną sfinansowane z wypłaty z gwarancji;
 - h) pisma Uprawnionego z dnia r. – na treść pisma, stanowiska wnioskodawcy odnośnie do braku zasadności dokonania przez uczestnika wypłaty roszczenia z gwarancji, przekazania tego stanowiska uczestnikowi;
 - i) protokołu odbioru końcowego z dnia r. – na fakt dokonania odbioru końcowego przedmiotu umowy, braku wskazania wad przedmiotu umowy;
 - j) pisma TUiR z dnia r. – na fakt podjęcia przez Gwaranta decyzji o wypłacie Zamawiającemu kwoty zł;
- z innych środków dowodowych:
dokumentacji fotograficznej – na okoliczność wykonywania robót kanalizacyjnych na ścieżce rowerowej oraz zaniedbania ścieżki przez podmiot będący właścicielem terenu.

Jednocześnie, z uwagi na to, iż postępowanie o udzielenie zabezpieczenia przed wytoczeniem powództwa ma w znacznym stopniu charakter odformalizowany i uproszczony¹, a w szczególności dla rozpoznania niniejszego wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przed wytoczeniem powództwa nie przeprowadza się

rozprawy, a na Uprawnionym spoczywa jedynie ciężar uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających wnioszek, Uprawniony na obecnym etapie nie powołuje wszystkich dowodów z dokumentów ani nie powołuje wniosków o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków, dowodu z opinii biegłego oraz też powyższych dowodów, które to wnioski dowodowe i tezy dowodowe zostaną zgłoszone w pozwie, celem wykazania podstawy faktycznej powództwa.

IV. Celem uprawdopodobnienia interesu prawnego wskazać należy na znaczne ryzyko, iż Obowiązany, występując do Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji z żądaniem zapłaty, może jako podstawę wypłaty wskazać „nienależyte wykonanie umowy” lub „odszkodowanie za nienależyte wykonanie umowy” lub „nieusunięcie w terminie zgłoszonych wad”, co już przesądzałoby o bezprawnym działaniu i bezpodstawności zgłaszanego żądania. Nienależyte wykonanie zobowiązania w ocenie Uprawnionego nie miało miejsca (brak więc podstaw do żądania przez Obowiązanego zapłaty określonej kwoty pieniężnej), ale z uwagi na to, że odnośnie do wcześniejszych roszczeń Obowiązanego, a także nieuzasadnioną i bezpodstawną zapłatę kwoty zł Obowiązany skierował wezwanie do wypłaty kwoty z gwarancji i tę wypłatę uzyskał, pomimo tego, że Gwarant znał stanowisko Uprawnionego odnośnie do zasadności żądania wypłaty kwoty z gwarancji, to istnieje znaczne ryzyko zaspokojenia przez Obowiązanego także obecnie swoich następnych bezpodstawnych roszczeń poprzez skorzystanie z gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu. Uprawniony musi więc poczynić stosowne kroki celem otrzymania należytej ochrony przez nieuzasadnionymi działaniami Obowiązanego.

Uzasadnienie

I. Ad uprawdopodobnienia roszczenia

Niniejszy wniosek o udzielenie zabezpieczenia Uprawniony składa przed wszczęciem postępowania rozpoznawczego, a zatem stosownie do dyspozycji przepisu art. 736 § 2 KPC, poniżej Uprawniony przedstawia stan faktyczny dotyczący przedmiotu sprawy.

Uprawniony (w dalszej części oznaczany w skrócie również jako: „Wykonawca”), zawarł umowę Nr 1/ZP/PN na zadanie „Zaprojektowanie i wybudowanie ścieżki rowerowej”.

Dowód:

1) umowa Nr 1/ZP/PN

– na fakt powstania stosunku zobowiązaniowego, daty jego zawarcia i jego treści pomiędzy Uprawnionym a Obowiązanym;

Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji udzieliło gwarancji ubezpieczeniowej dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek, stanowiącej zabezpieczenie należytego usunięcia wad i usterek za wady fizyczne w odniesieniu do przedmiotu umowy. Górna granica kwotowa odpowiedzialności Gwaranta wynosi zł.

Dowód:

1) gwarancja dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek
Nr

– na fakt udzielenia gwarancji oraz jej treści, przedmiotu, który gwarancja zabezpiecza, górnej granicy kwotowej odpowiedzialności Gwaranta.

Uprawdopodobniając swoje roszczenie, Uprawniony podnosi, że prowadzono bez wiedzy i zgody Wykonawcy roboty związane z wykonywaniem kanalizacji sanitarnej. Zawarte w protokole z dnia r. wezwanie do dokonania napraw było całkowicie niezrozumiałe, skoro w tym samym protokole stwierdzono, że spod obowiązku wykonania napraw wyłącza się odcinki, na których prowadzone były roboty kanalizacyjne. Z uwagi na to, że roboty takie prowadzono na całym przedmiotowym odcinku ścieżki, Wykonawca nie miał obowiązku dokonywania napraw w zakresie uwalniających się z nawierzchni tłuczniowej kamieni, tym bardziej że ta rzekoma „wada” była skutkiem prac prowadzonych przez podmiot trzeci.

Obowiązany brak dokonania naprawy przez Uprawnionego zagroził sankcją związaną z zastępczym wykonaniem, ale te naprawy, jako bezpodstawne, nie mogą być wykonane, gdyż rzekome „wady” wiązały się z nieprawidłową eksploatacją przedmiotu umowy przez Inwestora.

Uprawniony wskazuje także na utratę przez Obowiązanego praw z gwarancji, z uwagi na wskazane w piśmie Wykonawcy z dnia r. zaniechania Zamawiającego w utrzymaniu ścieżki rowerowej, dokonania przez inną firmę niezgłoszonych Wykonawcy robót (i bez zgody Wykonawcy) na całym odcinku ścieżki rowerowej, a także użycia do tych robót ciężkiego sprzętu, co w sposób oczywisty miało wpływ na stan ścieżki rowerowej.

W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę całokształt w/w okoliczności, Wykonawca zwraca uwagę na stosowne postanowienia karty gwarancyjnej, jednoznacznie uwalniające go od odpowiedzialności z tytułu gwarancji. W postanowieniu pkt 5 karty gwarancyjnej uregulowano, że „gwarancją nie są objęte wady i uszkodzenia powstałe w wyniku (...) prowadzenia robót po odbiorze końcowym całości zadania w miejscu lub zakresie przedmiotu umowy, albo też w bezpośrednim sąsiedztwie ścieżki lub poszczególnych jej elementów, przez inne firmy lub użytkowników poszczególnych sieci, bez uprzedniego zgłoszenia konieczności rozpoczęcia takich prac i uzyskania zgody na nie od udzielającego powyższej gwarancji”.

Dodatkowo Wykonawca uzyskał pewność co do wykonywania bez jego wiedzy i zgody prac i robót kanalizacyjnych na całości ścieżki dotkniętej w/w uszkodzeniami. Roboty tego rodzaju musiały być zrealizowane przy użyciu ciężkiego sprzętu. Tym samym miała miejsce dodatkowa okoliczność, która zgodnie z kartą gwarancyjną zwalania Wykonawcę od odpowiedzialności z tytułu gwarancji – postanowienie pkt 7 karty gwarancyjnej: „Gwarancji nie podlegają uszkodzenia powstałe w wyniku zaniechań w użytkowaniu, tzn. (...) dopuszczanie do wjeżdżania na ścieżkę pojazdów innych niż rowery, np. ruady, samochody, ciągniki, pług i śnieżne itp.”. Wykonawca oświadcza, że, stosownie do ww. postanowienia, jest on zwolniony z odpowiedzialności gwarancyjnej w odniesieniu do wszelkich uszkodzeń spowodowanych zaniechaniami w użytkowaniu, w tym również spowodowanymi brakiem należytej konserwacji ścieżki oraz używaniem na niej cięż-

kiego sprzętu. Z uwagi na powyższe okoliczności Wykonawca czuje się zwolniony z odpowiedzialności z tytułu gwarancji, a w konsekwencji wszelkie wysuwane względem niego żądania i roszczenia wykonania jakichkolwiek napraw i/lub prac i robót o zbliżonym charakterze, jak również ponoszenia kosztów rzekomego zastępczego wykonania napraw, uznać należy za całkowicie bezpodstawne i niczym nieuzasadnione. Wskazane przez Zamawiającego rzekome „wady” stanowiły bowiem efekt naganego zachowania Zamawiającego oraz działań podmiotów trzecich, za które to okoliczności Wykonawca nie może ponosić odpowiedzialności i nie może zostać on zobowiązany do usunięcia rzekomych „wad” lub poniesienia kosztów rzekomego zastępczego ich usunięcia.

Udzielona gwarancja stanowi zabezpieczenie należytego usunięcia wad i usterek, ale wyłącznie za wady fizyczne w odniesieniu do przedmiotu umowy. W związku z tym, iż zgłaszane przez Obowiązanego roszczenia wynikają z nieprawidłowego użytkowania przedmiotu umowy oraz z robót wykonanych przez podmioty trzecie, a nie stanowią wady fizycznej przedmiotu umowy, brak było i brak jest podstaw do wzywania Uprawnionego do zapłaty kwoty zł, ale istnieje realne zagrożenie, że pomimo tego faktu Obowiązany skieruje do Gwaranta żądanie wypłaty z gwarancji, a ryzyko związane z zagrożeniem wystąpienia przez Obowiązanego do Gwaranta o bezpodstawną wypłatę kwoty zł czyni zasadnym złożenie niniejszego wniosku oraz późniejszego powództwa o negatywne ustalenie.

II. Ad uprawdopodobnienia interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia

Celem uprawdopodobnienia interesu prawnego wskazać należy na znaczne ryzyko, iż Obowiązany, występując do Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji z żądaniem zapłaty, może jako podstawę wypłaty wskazać „nienależyte wykonanie umowy” lub „odszkodowanie za nienależyte wykonanie umowy” lub „nieusunięcie w terminie zgłoszonych wad”, co już przesądzałoby o bezprawnym działaniu i bezpodstawności zgłaszanego żądania. Nienależyte wykonanie zobowiązania w ocenie Uprawnionego nie miało miejsca (brak więc podstaw do żądania przez Obowiązanego zapłaty określonej kwoty pieniężnej), ale z uwagi na to, że odnośnie do wcześniejszych roszczeń Obowiązanego, a także nieuzasadnioną i bezpodstawną zapłatę kwoty zł Obowiązany skierował wezwanie do wypłaty kwoty z gwarancji, i tę wypłatę uzyskał, pomimo tego, że Gwarant znał stanowisko Uprawnionego odnośnie do zasadności żądania wypłaty kwoty z gwarancji, to istnieje znaczne ryzyko zaspokojenia przez Obowiązanego także obecnie swoich następnych bezpodstawnych roszczeń poprzez skorzystanie z gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu. Uprawniony musi więc poczynić stosowne kroki celem utrzymania należytej ochrony przez nieuzasadnionymi działaniami Obowiązanego.

Wobec powyższego Uprawniony niniejszym wnosi o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przed wytoczeniem powództwa (na podstawie przepisu art. 189 KPC) o negatywne ustalenie, tj. niestnienia obowiązku zapłaty na rzecz Obowiązanego – kwoty zł, dotyczącej roszczeń Obowiązanego o zapłatę kosztów

zastępczego usunięcia rzekomych wad, objętej gwarancją dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek Nr

Zgodnie z przepisem art. 189 KPC powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Natomiast zgodnie z przepisem art. 730¹ KPC udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Wskazać należy, że w doktrynie prawniczej bezspornym jest, iż udzielenie zabezpieczenia roszczenia może dotyczyć roszczenia dochodzonego w procesie o ustalenie istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego, tj. roszczenia o charakterze majątkowym i niepieniężnym.

W przypadku zaspokojenia się przez Obowiązanego z kwoty wynikającej z gwarancji dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek Nr istnieje zagrożenie skierowania przez Gwaranta – Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji – pełnego roszczenia regresowego w stosunku do Uprawnionego, tj. obowiązku zwrotu na rzecz Gwaranta całej wypłaconej kwoty powiększonej o odsetki i koszty wypłaty z gwarancji.

Dowód:

- 1) gwarancja dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek Nr

– na fakt udzielenia i treści gwarancji.

Pod pojęciem interesu prawnego rozumie się istniejącą obiektywnie w świetle obowiązujących przepisów, a więc rzeczywistą i uzasadnioną, a nie tylko wynikającą z subiektywnego zapatrywania strony, potrzebę uzyskania określonej korzyści w jej sytuacji prawnej, wyrażonej w treści wyroku. Potrzeba ta ma przy tym wynikać z określonej sytuacji prawnej, polegającej na powstaniu zagrożenia naruszeniem prawa uprawnionego albo na wątpliwości co do istnienia tego prawa, a także powodującej konieczność ochrony prawnej niepewności stanu prawnego lub prawa o charakterze obiektywnym, wynikającej z przewidywanego lub uzewnętrznzonego jego kwestionowania. Zatem o tym, czy powód posiada interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie, rozstrzyga każdorazowo sąd, oceniając przedstawione okoliczności faktyczne w świetle obowiązujących przepisów. Powyższe okoliczności niewątpliwie uprawdopodobniają roszczenie Uprawnionego o negatywne ustalenie nieistnienia stosunku zobowiązaniowego, a w tym interes prawny – stosownie do wymogów określonych w przepisie art. 189 KPC.

III. Ad właściwości sądu

Właściwość miejscową ustalono w oparciu o przepis art. 734 zd. 1 KPC, zgodnie z którym do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w I instancji. Stosownie do postanowienia § umowy właściwy jest sąd według siedziby Zamawiającego, czyli Obowiązanego.

Wobec powyższego wnoszę jak w *petitum*.

.....
radca prawny

Załączniki:

- ↳ odpis wniosku i załączników;
- ↳ pełnomocnictwo wraz z potwierdzeniem uiszczenia opłaty skarbowej;
- ↳ potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku;
- ↳ KRS Uprawnionego;
- ↳ KRS Gwaranta;
- ↳ umowa Nr 1/ZP//PN z dnia r.;
- ↳ gwarancja dobrego wykonania umowy i należytego usunięcia wad i usterek Nr;
- ↳ pismo TUiR z dnia r.;
- ↳ dokumentacja fotograficzna.

Uwagi i objaśnienia

^a **Sąd właściwy do udzielenia zabezpieczenia.** Stosownie do przepisu art. 734 KPC – do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w I instancji. Jeżeli nie można ustalić takiego sądu, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma być wykonane postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, a w sytuacji braku tej podstawy lub w przypadku, w którym postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia miałyby być wykonane w okręgach różnych sądów – sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Powyższa regulacja wynika z tego, że postępowanie zabezpieczające jest akcesoryjne w stosunku do postępowania rozpoznawczego. Właściwość sądu zależy także od etapu postępowania zabezpieczającego, co wynika z funkcji, jaką pełni postępowanie zabezpieczające. A zatem wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien rozpoznawać – w zależności od etapu postępowania – sąd rozstrzygający sprawę merytorycznie jako sąd I lub II instancji, który rozpoznaje środek zaskarżenia od orzeczenia pierwszoinstancyjnego. Ze względu na szczególną regulację w zakresie właściwości sądów uprawnionych do rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia nie powinno dokonywać się wykładni rozszerzającej. A zatem jeśli akta sprawy znajdują się w posiadaniu sądu przełożonego (por. art. 52 § 1 czy art. 44 § 1 KPC), a nie rozpoznającego sprawę (jako sąd I lub II instancji), to celem rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia akta należałoby przekazać do sądu I instancji. Niemniej w doktrynie wyrażono pogląd, że gdyby jednak sąd przełożony nad sądem rozpoznającym sprawę wydał postanowienie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia, jednak nie wpływa to na ważność takiego postanowienia [A. Jakubecki, w: A. Jakubecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego, t. II, Komentarz do art. 730–1217, Warszawa 2017, s. 51, art. 734, Nb 1].

Nie jest natomiast dopuszczalne udzielenie zabezpieczenia przez Sąd Najwyższy. W myśl przepisu art. 734 KPC – wniosek o udzielenie zabezpieczenia zgłoszony w toku postępowania rozpoznaje sąd tej instancji, w której toczy się postępowanie, z wyjątkiem przypadku, gdy sądem tym jest Sąd Najwyższy. Wtedy o zabezpieczeniu orzeka sąd I instancji.

b Podmioty uprawnione do zainicjowania postępowania zabezpieczającego. Jakie podmioty są stronami postępowania zabezpieczającego, można wywnioskować na podstawie przepisu art. 740 § 1 KPC, określającego w jaki sposób i komu dokonuje się doręczenia postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia. Uprawniony jest stroną postępowania zabezpieczającego – jako podmiot inicjujący postępowanie zabezpieczające lub na rzecz którego udzielone zostało zabezpieczenie (w przypadku kiedy postępowanie zabezpieczające zostało wszczęte z urzędu). W związku z tym, że postępowanie zabezpieczające jest inicjowane przez podmiot zainteresowany uzyskaniem ochrony prawnej, to nie zawsze podmiot będący wierzycielem będzie jednocześnie występował w roli uprawnionego. Wszczęcie postępowania zabezpieczającego może nastąpić zasadniczo na wniosek uprawnionego, a wypadkach, w których postępowanie może być wszczęte z urzędu – także z urzędu (art. 734 KPC). Szczególną regulację przewidziano w odniesieniu do spraw z zakresu roszczeń dochodzonych na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 KC (por. art. 753³ KPC). Prokurator może bowiem złożyć do sądu wniosek o ustanowienie pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym, w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o przedstawieniu zarzutów popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w ruchu lądowym określonego w przepisach rozdziału XXI KK, którego następstwem jest śmierć człowieka albo ciężki uszczerbek na zdrowiu, lub zarzutów popełnienia z użyciem pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym przestępstwa zabójstwa lub umyślnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 117 § 5¹ KPC). Sąd uwzględni wniosek prokuratora, o którym mowa w art. 117 § 5¹ KPC. Pełnomocnictwo udzielone w tym trybie obejmuje umocowanie jedynie do żądania udzielenia zabezpieczenia w formie miesięcznego świadczenia na zapewnienie środków utrzymania, o którym mowa w art. 753³ § 1 KPC oraz wytoczenia powództwa, na podstawie art. 444 § 2 lub art. 446 § 2 KC na rzecz osoby uprawnionej i uczestnictwa w postępowaniach zainicjowanych żądaniem i powództwem. Ten sam pełnomocnik może być umocowany dla więcej niż jednego uprawnionego (art. 117 § 5⁴ KPC).

Ponadto w procesie, jak i postępowaniu nieprocesowym, prawo do złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia przyznać należy także podmiotom na prawach stron, tj. prokuratorowi oraz Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka czy Rzecznikowi Praw Pacjenta, inspektorom pracy (w sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy), powiatowemu (miejskiemu) rzecznikowi konsumentów (w sprawach o ochronę interesów konsumentów).

Zasadniczo zabezpieczenie roszczeń pieniężnych przeciwko Skarbowi Państwa jest niedopuszczalne (art. 749 KPC). Wprowadzenie tej regulacji wynika z założenia, że Skarb Państwa jest podmiotem zawsze wyłączałym, a co za tym idzie – dopusz-

czenie możliwości dokonywania zabezpieczenia roszczeń pieniężnych przysługujących przeciwko temu podmiotowi jest bezprzedmiotowe (*K. Zawiaślak*, Przesłanki formalne postępowania zabezpieczającego w procedurze cywilnej, PS 2002, Nr 3, teza 2). Przedmiotowa regulacja nie będzie miała zastosowania w przypadku zabezpieczeń o charakterze nowacyjnym, polegających na zasądzeniu na rzecz uprawnionego od obowiązanej określonej kwoty pieniężnej płatnej jednorazowo lub okresowo na podstawie art. 753 w zw. z art. 753¹ § 1 pkt 1–9 KPC [*T. Partyk*, w: *O.M. Piaskowska* (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie nieprocesowe. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt. Postępowanie zabezpieczające. Komentarz, Warszawa 2022, art. 749].

^c **Obowiązany.** W postępowaniu zabezpieczającym podmiotem legitymowanym biernie jest obowiązany, ale zasadniczo będzie mógł on podejmować działania w postępowaniu po wydaniu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, chyba że będzie wyznaczona rozprawa. Wynika to z tego, że w większości rodzajów spraw, w których udzielane jest zabezpieczenie, sąd rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia na posiedzeniu niejawnym.

^d **Specyfika i istota postępowania zabezpieczającego.** Postępowanie zabezpieczające stanowi jeden z rodzajów postępowania cywilnego, którego zasadniczym celem jest udzielenie ochrony prawnoprocesowej, polegającej na zabezpieczeniu roszczeń lub praw uprawnionego. Udzielenie zabezpieczenia służy zapewnieniu tymczasowej ochrony prawnoprocesowej w sytuacji wystąpienia zagrożenia niemożności osiągnięcia celu prowadzonego postępowania lub niemożności uzyskania zaspokojenia roszczeń w przypadku zakończenia prowadzonego postępowania rozpoznawczego. Udzielana w postępowaniu zabezpieczającym ochrona prawnoprocesowa ma charakter nie tylko tymczasowy, ale także prowizoryczny i ograniczony w czasie skuteczności (por. *M. Iżykowski*, Zarządzenia tymczasowe a postanowienia z art. 433 k.p.c. wydawane w toku procesu o rozwód, RPEiS 1982, Nr 1, s. 127). Zabezpieczenie nie może obejmować rzeczy, wierzytelności i praw, z których egzekucja jest wyłączona (art. 750 KPC). Natomiast rzeczy ulegające szybkiemu zepsuciu mogą stanowić przedmiot zabezpieczenia, gdy obowiązany nie ma innego mienia, które mogłoby zabezpieczyć roszczenia uprawnionego, istnieje zaś możliwość sprzedaży tych rzeczy niezwłocznie (art. 751 § 1 KPC).

^e **Samodzielność postępowania zabezpieczającego.** Postępowanie zabezpieczające zostało uregulowane w części drugiej KPC. Wyodrębnienie postępowania zabezpieczającego w przepisach KPC oznacza autonomiczność tego postępowania, co powoduje konieczność stosowania w pierwszej kolejności regulacji zawartych w części drugiej KPC, a dopiero w przypadku, kiedy regulacji szczególnych nie będzie, to uwzględniając funkcje postępowania zabezpieczającego, w zależności od etapu postępowania zabezpieczającego, należy zastosować albo przepisy części pierwszej KPC o procesie (na podstawie art. 13 § 2 KPC), albo o postępowaniu egzekucyjnym.

^f **Tymczasowość ochrony prawnoprocesowej w postępowaniu zabezpieczającym.** Wniosek o udzielenie zabezpieczenia ma umożliwić uzyskanie ochrony praw-

noprocesowej jeszcze przed wydaniem merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie, celem zapewnienia osiągnięcia celu prowadzonego postępowania rozpoznawczego. W zależności od tego, jakiego rodzaju postępowanie cywilne jest prowadzone i w jakim trybie, należy podjąć odpowiednią formę ochrony, która zapewni skuteczność wydawanego merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie. Udzielane zabezpieczenie zwłaszcza na etapie poprzedzającym wszczęcie postępowania rozpoznawczego stanowi wyjątek od reguły, że udzielana w postępowaniu cywilnym ochrona prawna wiąże się z wydaniem merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie o prawach czy obowiązkach stron lub uczestników tego postępowania w sprawach cywilnych.

^g **Powództwo o negatywne ustalenie.** W przypadku powództw o ustalenie (także negatywne ustalenie), a więc które nie polegają na domaganiu się zapłaty, można wnioskować o udzielenie zabezpieczenia, które będzie adekwatne dla osiągnięcia celu postępowania rozpoznawczego. Powództwo o negatywne ustalenie wytaczane jest na podstawie przepisu art. 189 KPC, w myśl którego powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. „Interes prawny w rozumieniu art. 189 KPC zachodzi wówczas, gdy istnieje obiektywna niepewność stanu prawnego lub prawa, która rodzi po stronie powoda potrzebę uzyskania ochrony jego sytuacji prawnej. Jednocześnie w orzecznictwie podkreśla się, że brak jest interesu prawnego w ustaleniu określonego prawa lub stosunku prawnego, gdy osoba zainteresowana może w innej drodze, np. w procesie oświadczenia, o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego, a nawet w drodze orzeczenia o charakterze deklaratoryjnym, osiągnąć w pełni ochroną swych praw” (wyr. SA w Szczecinie z 29.4.2021 r., I ACa 476/20, Legalis). Powództwo o ustalenie można wytoczyć zatem w przypadku, kiedy w danej sprawie istnieje potrzeba uzyskania wyroku odpowiedniej treści, wywołana rzeczywistą koniecznością ochrony sfery prawnej danego podmiotu. Jest to więc interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych, który z reguły występuje w sytuacjach, w których zachodzi obiektywna niepewność co do prawa lub stosunku prawnego, zarówno z przyczyn prawnych, jak i faktycznych (wyr. SA w Łodzi z 13.1.2021 r., I ACa 973/20, Legalis).

^h **Treść wniosku o udzielenie zabezpieczenia.** Stosownie do przepisu art. 736 § 1 KPC – wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien odpowiadać wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego, a nadto zawierać:

- 1) wskazanie sposobu zabezpieczenia, a w sprawach o roszczenie pieniężne także wskazanie sumy zabezpieczenia;
- 2) uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek.

W przypadku kiedy wniosek o udzielenie zabezpieczenia złożono przed wszczęciem postępowania, należy nadto zwięźle przedstawić przedmiot sprawy (art. 736 § 2 KPC). Wymogi formalne pisma procesowego określa przepis art. 126 KPC.

W przypadku żądania zabezpieczenia roszczeń odszkodowawczych dochodzonych z tytułu utraty całkowicie lub częściowo zdolności do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość

(opartych na podstawie art. 444 § 2 KC) lub roszczeń odszkodowawczych z tytułu śmierci osoby, na której ciążył obowiązek alimentacyjny (art. 446 § 2 KC), można wnioskować o udzielenie zabezpieczenia w formie miesięcznego świadczenia na zapewnienie środków utrzymania, w związku ze szkodą poniesioną wskutek czynu niedozwolonego wyczerpującego znamiona:

- 1) jednego z przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w ruchu lądowym, o których mowa w rozdziale XXI Kodeksu karnego, lub
- 2) zabójstwa z użyciem pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, lub
- 3) umyślnego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu z użyciem pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym

– sąd udziela tego zabezpieczenia na rzecz każdego uprawnionego w wysokości nie niższej niż kwota najniższej emerytury określonej w art. 85 ust. 2 EmRentyFUSU, chyba że uzyskanie świadczeń rentowych z innych źródeł przemawia za udzieleniem zabezpieczenia w wysokości kwoty niższej.

Z tym zastrzeżeniem, że łączna kwota zabezpieczenia na rzecz wszystkich uprawnionych w formie miesięcznego świadczenia na zapewnienie środków utrzymania na podstawie art. 444 § 2 oraz art. 446 § 2 KC nie może przekraczać wysokości uzyskiwanego przez poszkodowanego miesięcznego wynagrodzenia netto lub dochodu w okresie poprzedzającym zdarzenie i pięciokrotnej wysokości kwoty najniższej emerytury określonej w art. 85 ust. 2 EmRentyFUSU (art. 753³ § 2 KPC).

W sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie można wnioskować o opuszczenie wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, przy czym sąd, udzielając zabezpieczenia, wskazuje w postanowieniu czas jego trwania (art. 755³ KPC). W sprawach wymienionych w art. 479⁸⁹ KPC, tj. w sprawach o ochronę praw autorskich i pokrewnych, o ochronę praw własności przemysłowej oraz o ochronę innych praw na dobrach niematerialnych sąd udzielający zabezpieczenia, ustalając czy zostało uprawdopodobnione roszczenie, będzie dokonywał w oparciu o informacje pochodzące od stron, chyba że okoliczności te są znane sądowi z urzędu (art. 730 § 1¹ KPC).

Natomiast w sprawach o rozwód, o separację oraz o unieważnienie małżeństwa można złożyć wniosek o wydanie małżonkowi, opuszczającemu mieszkanie zajmowane wspólnie przez małżonków, potrzebnych mu przedmiotów (art. 756 KPC).

W sprawach dotyczących roszczeń z tytułu czynów nieuczciwej konkurencji polegających na naruszeniu tajemnicy przedsiębiorstwa można wnioskować o udzielenie zabezpieczenia polegającego na ustanowieniu zakazów, nakazów lub zajęciu rzeczy ruchomych, mającego na celu zaprzestanie wykorzystywania tajemnicy przedsiębiorstwa. Natomiast sąd może, na wniosek obowiązanego, zamiast tych środków nakazać obowiązanemu złożenie na rachunek depozytowy Ministra Finansów odpowiedniej sumy pieniężnej dla zabezpieczenia roszczeń uprawnionego z tytułu dalszego wykorzystywania tajemnicy przedsiębiorstwa (art. 755¹ KPC). W sprawach wymienionych w art. 479⁸⁹ KPC, tj. w sprawach o ochronę praw autorskich i pokrewnych, o ochronę

praw własności przemysłowej oraz o ochronę innych praw na dobrach niematerialnych sąd udziela zabezpieczenia po wysłuchaniu obowiązanego, chyba że konieczne jest natychmiastowe rozstrzygnięcie wniosku. Nie dotyczy to sposobów zabezpieczenia w całości podlegających wykonaniu przez komornika albo polegających na ustanowieniu zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym albo zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego (art. 755 § 2² KPC).

ⁱ Określenie sposobu zabezpieczenia we wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Wnosząc o udzielenie zabezpieczenia, należy wybrać nie tylko sposób zabezpieczenia, który będzie adekwatny dla osiągnięcia celu prowadzonego postępowania rozpoznawczego, ale także mieć na uwadze, że ze względu na tymczasowość udzielanej ochrony prawnoprocesowej stosowane sposoby zabezpieczenia nie powinny ponad miarę obciążać obowiązanego. Stosownie bowiem do przepisu art. 730¹ § 3 KPC – przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Udzielenie zabezpieczenia w postępowaniu cywilnym polega na stworzeniu określonej sytuacji prawnej na czas trwania postępowania rozpoznawczego (udzielane zabezpieczenie ma charakter nowacyjny) albo poprzez utrzymanie istniejącego stanu prawnego lub faktycznego (udzielane zabezpieczenie ma charakter konserwacyjny). Kodeks postępowania cywilnego wyróżnia sposoby zabezpieczenia w zależności od tego, czy dotyczy zabezpieczenia świadczeń pieniężnych czy niepieniężnych. Ponadto może być także udzielona ochrona o charakterze antycypującym, przejawiająca się w tym, że na czas trwania postępowania rozpoznawczego uprawnionemu przyznawana jest ochrona zbieżna z ochroną wnioskowaną w postępowaniu rozpoznawczym. Uprawniony już na etapie związanym z zainicjowaniem postępowania cywilnego ma zapewnioną ochronę prawną taką samą, o jakiej udzielenie wniosku, inicjując postępowanie rozpoznawcze.

Sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych zaliczane są do zabezpieczeń o charakterze **konserwacyjnym**. Zostały one wymienione enumeratywnie w przepisie art. 747 KPC, zgodnie z którym – zabezpieczenie roszczeń pieniężnych następuje przez:

- 1) zajęcie ruchomości, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunku bankowego albo innej wierzytelności lub innego prawa majątkowego;
- 2) obciążenie nieruchomości obowiązanego hipoteką przymusową;
- 3) ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania nieruchomości, która nie ma urzędzonej księgi wieczystej lub której księga wieczysta zaginęła lub uległa zniszczeniu;
- 4) obciążenie statku albo statku w budowie hipoteką morską;
- 5) ustanowienie zakazu zbywania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;
- 6) ustanowienie zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym obowiązanego albo zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego obowiązanego.

[Przejdź do księgarni →](#)